

JORDI LINARES

EL VIATGE DE L'ÀNIMA

Orfeu Soler

2 0 2 3
CASA DE CULTURA

EL VIATGE DE L'ÀNIMA

JORDI LINARES

EL VIATGE DE L'ÀNIMA
Orfeu Soler

2 0 2 3
CASA DE CULTURA

ÀREA DE CULTURA / AJUNTAMENT D'ALCOI

President: Antoni Francés, Alcalde d'Alcoi

Coordinació: Elisa Guillem, Regidora de Cultura

ARTS PLÀSTIQUES / CONSELL ASSESSOR:

A. Alberola	M. Conca	M. Navarro
E. Balaguer	C. Cortés	S. Pastor
A. Beneito	C. Dalfó	C. Perelló
S. Bofill	D. Giral	J. Sou
M. Boix	M. Guillem	J. Tormo
J. Botella	R. Juan	F. Ventura
N. Cadenes	C. Jorques	F. Verdú
R. de la Calle	V. Luna	V.M. Vidal
J. Castejón	J. Maluquer	S. Vilaplana
F. Castro	X. Montllor	M. Zingraff

DIRECCIÓ:

Antoni Miró

© AMB-DISSENY

© CENTRE OVIDI MONTLLOR

© DELS AUTORS

EDITA: AJUNTAMENT D'ALCOI

CORRECCIÓ: Gabinet de normalització lingüística d'alcoi

MAQUETACIÓ: Servicios Gráficos Kenaf, s.l.

IMPRESSIÓ: Industrias Gráficas Alicante, s.l.

Depósito legal: DP A467-2023

Obra: Orfeu Soler 1997-2023

AJUNTAMENT D'ALCOI

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE
AJUNTAMENT D'ALCOI

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
AJUNTAMENT D'ALCOI
AJUNTAMENT D'OTIS
GENERALITAT
VALENCIANA

ELS AUTORS CEDEIXEN VOLUNTARIAMENT ELS DRETS DE REPRODUCCIÓ

CULTE AL DÉU APOL·LO

Alexandre & Orfeu Soler

Alexandre Orfeu Soler Dénia naix a Alcoi un 9 de març de 1972. Va arribar al món amb uns segons de diferència amb el seu bessó, Paris. Ambos són el fruit de la simbiosi art & artesanía representada pels seus progenitors: perquè Alexandre Soler era pur art i Paqui Dénia una dona feta en artesanía. Treballadors incansables, són responsables de l'escenografia i la tramoia valenciana, transmissors del concepte *teatre-café*, protagonistes de la millor època en dissenys al servei dels Moros i Cristians i pares del Bèltem de Tirisiti i de la Cavalcada dels Reis Mags d'Alcoi (entre d'altres).

Amb aquest bagatge, és obvi que Paris i Orfeu seguirien uns camins similars. Paris, minuciós, artesà com la mare; Orfeu, creador, tècnic i apassionat com el pare. Els seus estudis en l'EGB desemascaren les seues capacitats artístiques. En classe de matemàtiques, Orfeu dibuixava obres de Lisip. També de Leonardo. Els clàssics i el Renaixement n'eren una constant. Prompte marxa a estudiar i ampliar coneixements a Barcelona, on realitza cursos d'il·lustració i d'escultura, una altra de les seues grans passions. És ací on coneix l'obra de Dalí, Picasso o Gaudí.

Orfeu i Paqui Dénia

Presentació de l'exposició "Al voltant dels Borja" en el Palau Ducal dels Borja de Gandia

Res tornarà a ser igual en la vida d'Orfeu i la seua família quan, l'any 1996, cau malalt de tuberculosi; uns mesos i anys molt durs que afecten la seua salut, caràcter i personalitat. És ací quan comença a estudiar sobre el sentit de la vida i de l'art: l'ànima. Emprén un viatge cap a la transcendència, cap a l'espiritualitat: el cos és un mer contenidor farragós de l'ànima. Pateix. Fa mal. Però es feliç. Sap que a través de l'art pot alliberar la seua ànima dels contra-sentits físics. Prompte se submergeix en estudis bíblics, cabalístics, místics, òrfics i astronòmics basats en la ciència. Les suposicions o les malediccions queden eliminades del seu full de ruta.

Després de la pandèmia, Orfeu Soler resorgeix amb força il·luminat pels Borja: la família valenciana més universal (amb permís dels Roig). Una etapa de llum que es materialitza en sengles triomfants exposicions en el renascut

Palau Ducal dels Borja de Gandia l'any 2021 i, en el 2022, a Alcoi, a la sala d'exposicions de la Fundació Mutua de Levante, i també a Canals, en la Casa de la Cultura. Tot això, gràcies al mecenatge de la Fundación Mutua de Levante.

No obstant això, Janus, capritxós, que ja va voler emportar-se al seu pare en les albors de 2013, va fer el mateix amb la seua mare als inicis de 2023. Alexandre i Paqui, dos pilars de l'art contemporani, emprenien el viatge definitiu. Ara ja descansen junts eternament.

Però Orfeu havia de seguir el seu propi pe-riple. El seu cos continuava donant mostres de feblesa i claudicava davant la malaltia de Crohn. És ací quan s'aferra, com mai, al seu aliment vital. Al contrafort fonamental de la seua vida. A l'escapada cap al cel. El viatge de l'ànima. L'art.

Orfeu Soler

EL VIATGE DE L'ÀNIMA

L'enigma existencialista entre cos i ànima, si hi ha vida després de la mort o quin és el sentit de la nostra existència, queda perfectament delimitat en clau d'art per a Orfeu Soler. Diferents malalties com ara la tuberculosi o la malaltia de Crohn, i desgràcies personals com la defunció dels seus pares, han generat una multitud d'inconvenients que provoquen que la vida d'Orfeu no siga fàcil. No obstant això, ell és feliç: ha sabut superar els entrebancs del passat i treballa en el present enriquint la seua ànima dia a dia, preparant-la per al futur. És necessari aquest tràmit, aquest passatge. No hi renuncia. Viu. Gaudeix. És l'art qui marca el camí.

Una de les constants que ha patentat la seua vida ha sigut el dolor. El dolor entés com una manera de sublimar l'esperit. El sofriment és la base de l'elevació de l'ànima. És una baixada als inferns. Però, no, Orfeu està més viu que mai i busca aferrar-se a la vida.

En aquesta mostra expositiva, Orfeu Soler ens proposa una retrospectiva, però cap a endavant, mostrant-nos etapes artístiques pretèrites, recents i contemporànies. Una eclosió final. És el triomf de l'art per damunt de tot. L'ésser humà és el protagonista en la seua obra. L'estudi de l'anatomia com a fonament de la creació, com a vehicle per a l'ascensió. El cos com a principi i fi. L'emancipació de l'ànima sobre la matèria. Un viatge espiritual.

Perquè Orfeu és místic, però, sobretot, religiós. Existeix un Déu, sí. Una referència al creador primigeni. Diguem-li Jesús, Yavé o Mahoma. Júpiter, Juno o Minerva. Zeus, Posidó o Hades. Hera, Atena o Afrodita. Alejandro, Paqui o Paris. L'ull avesat reconeixerà aqueixes al·lusions. Les seues obres estan plagades de símbols, d'al·lusions i crits d'atenció. El judaisme i l'estudi de la càbala hi esdevenen una constant.

Del dibuix clàssic inspirat en les formes gregues i romanes amb les seues prominents anatomies, fins a la recodificació renaixentista. “Cal estudiar als clàssics”, li va dir el seu pare. Orfeu parteix de la forma, del cànon, de la línia. És una tècnica preciosista. Conceptes *originaris* de bellesa. Però crea el seu propi llenguatge plàstic. Va més enllà. És clàssic, manierista, expressionista, bosquià, és del Cinquecento, surrealista, futurista, goiesc, tenebrista. Ho és tot. Impossibile d'etiquetar. I pobre d'aquell que ho intente!; potser, el dia que algú ho aconsigués, ja no serà Orfeu Soler. Mai ha sigut Rothko, Gabo, Kandinsky, Mondrian, Moholy Nagy. El neoconstructivisme s'haurà d'esperar.

Gaudisquen de l'evolució lúcida de l'artista en aquest salt al buit final. L'obra d'Orfeu s'obri a mirades curioses, a ulls experts, a crítics, a admiradors, a senzills observadors. Per a tots els públics. Depenent del bagatge cultural de qui observe la seua creació, podrà endevinar símbols, paral·lelismes, referències religioses, metàfores, metonímies, polisíndetons... Un llenguatge culte i refinat, una porta que s'obri perquè vostés la puguen gaudir en la seua mesura: com a plaer estètic, amb referències divines, asceti, mística, retrospecció íntima o com un mer objecte artístic. De culte. *De re aedificatoria*.

I M P L O S I Ó

Passen. Passen. Caminen tranquil·lament per les sales. Pel catàleg ací present. Se submergiran en una mar de sensacions. Les obres d'art exposades guarden relativament un ordre cronològic creatiu on destaquen dos grans etapes del discurs d'Orfeu Soler:

1a etapa en una lluita constant contra la malaltia. Es reafirma la necessitat de viure i de superar el tràmit del dolor. El cos pateix, l'ànima s'engrandeix. L'ésser humà es constreny. Cronològicament, parlariem des de 1996, quan, desafortunadament la tuberculosi es va fer present, i finalitza a principis de 2023 amb la defunció de la seua mare. Aquesta fase comprén la creació exposada en les **Sales 1, 2 i 3**. És l'inici del viatge.

2a etapa. Un autèntic salt al buit. Mor la seua mare, Paqui. La Lucrècia Borja, l'Afrodita grega, l'Astarté fenícia, l'Ishtar mesopotàmica, la Magdalena cristiana. Ja tot és caos. Hi ha una ruptura total. Ja res importa. L'art per l'art. Orfeu renuncia a qualsevol concepte preestablert i arqueja tot el seu interior: sobre un llenç, paper, taula o cartó. L'ull de l'espectador passa a un últim pla. No importa què diran. És el sentiment més intrínsec de l'artista plasmat en matèria. Malgrat aquesta renúncia a l'espectador i a la forta càrrega sentimental fosca, no cal dir que aquesta última producció és el més *gran* que ha creat Orfeu Soler. Entenent *gran* com a pur, íntim, primitiu, explosiu, sensorial, brillant. On hi ha fosc, hi ha llum. Les formes, les imatges, les anatomies ixen de la penombra reclamant el seu protagonisme. És el triomf de la figura humana sobre el caos. Orfeu és ací. Més viu que mai. Més personal que mai. Perquè mai veurem una manifestació tan vital. Gaudisquen de la **Sala 4**. Òbriguem els ulls. Tanquen-los. Respiren. Impressiona. Pressentiments. Som testimonis d'una autèntica implosió artística. No obstant això, el viatge no acaba ací.

C O R P U S

La present manifestació artística va més enllà d'una simple retrospectiva. Fins i tot la disposició de les obres no guarda un sentit cronològic estricte de manera regressiva. No. L'ordre disposat pretén oferir a l'ull visitant una barreja de dates, però, el conjunt d'obres disposades en cada sala, suposen una proposta plàstica anàloga. Amb dates diferents, però de característiques similars. Parlem d'Orfeu. No hi pretendran veure una encotillada disposició de les obres? L'1, el 2 i el 3 ací són irrellevants. Hi preval el seu codi expressiu.

Així doncs, gaudisquen de la selecció. Hi estan convidats. Senten-se partíceps. Comença el viatge.

Sala 1

Aquest primitiu acostament a l'obra de l'artista disposa una sèrie de treballs on el color blanc s'ensenyoreix de l'escena. L'anatomia humana és la protagonista de l'ambient. Cossos que es retoren, ganyotes, exaltació de la morfologia.

Sala 2

El color negre s'apodera de l'acció. Efgies recalitrants que entrelluquen un virtuosisme tècnic insòlit. Però Orfeu va més enllà de la tècnica i s'embarca en la cerca d'una identitat pictòrica pròpia. Diferents èpoques, però similars característiques.

Fins i tot *Hades*, deixa entreveure, *grosso modo*, el perfil del seu pare, Alexandre Soler.

Sala 3

Quan el sofriment es manifesta constant, sobra la matèria. Cal buscar l'ànima constantment. Anatomies maltractades. Dolors punxants. Colors càlids que divideixen l'escena: vivim en un pla terrenal efímer en constant recerca de l'horitzó immaterial que ens allibere dels lligams físics.

Troblem una de les obres favorites de l'artista: *Áyax Telamónio*, on es fa evident aqueixa separació entre el que és tangible i el que no és fungible.

Sala 4

Implosió. La 2n etapa òrfica en estat pur. Perquè ja res no importa. Caverna. Buit. L'artista treu a la llum els seus darrers sofriments després de la pèrdua de l'últim tòtem: la seua mare. Insinua efgies que destaquen en la tenebra. No és una caiguda als inferns. És un descens i un ascens sobtat. L'ànima a la recerca de l'ascesi. Redimir-se és una necessitat. Imatges que sorgeixen. Ressorgeixen. Reviu. Ara ja ha posat tot. Calma. Quietud. Hi ha cos. Hi ha dolor. Hi ha vida. L'ànima seguirà el seu viatge cap a l'eternitat.

Àngel del temps (Acrílic i llapis aquarellable sobre llenç, 54x45cm)

Història dels Borja
(Acrílic i llapis aquarel·lable sobre llenç, 72x49cm)

Travesant
(Acrílic i llapis de color sobre cartó, 81x51cm)

Ariel I
(llapis de color sobre paper, 78x59cm)

Ariel II
(Acrílic i llapis de color sobre paper, 78x59cm)

Del sofriment a la llum (Acrílic i llapis de color sobre cartó, 78x59cm)

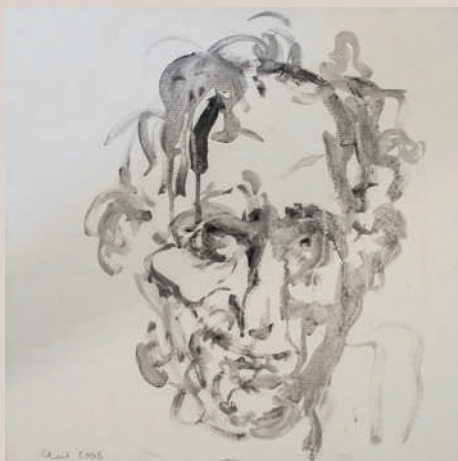
Vi (Carbonet i vi sobre llenç, 80x80cm)

Esquena (Acrílic sobre llenç, 70x70cm)

Orfeu eixint de l'Hades (Acrílic sobre llenç, 80x80cm)

Tirèsies (Acrílic sobre llenç, 80x80cm)

Safo (Acrílic sobre llenç, 50x50cm)

Profeta (Acrílic sobre llenç, 50x50cm)

El viatge de l'ànima (Acrílic i llapis de color sobre llenç, 70x70cm)

Èdip (Acrílic sobre llenç, 70x70cm)

Savi món (Acrílic sobre llenç, 80x60cm)

Hades (Acrílic sobre taula, 76x66cm)

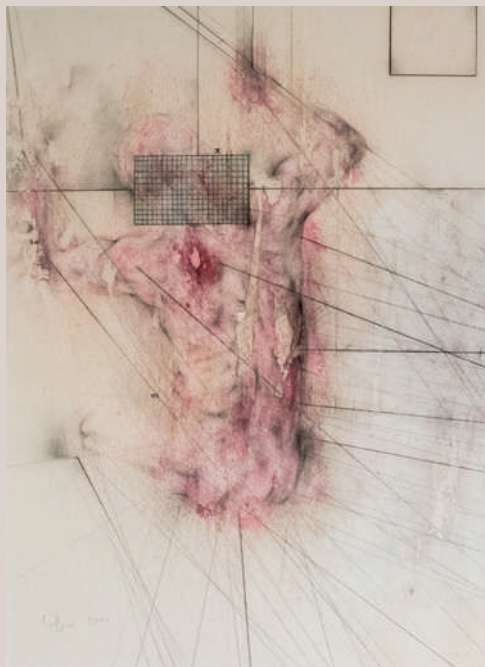
Serafi (Acrilic i llapis de color sobre taula, 100x70cm)

Insomne (Acrílic i llapis de color sobre taula, 129,5x68,5cm)

Esquerda del pensament
(Acrílic i llapis de color sobre cartó, 85x55cm)

Esquena ferida
(Acrílic i llapis de color sobre cartó, 57x42cm)

Company (Acrílic i llapis de color sobre paper, 62x62cm)

Addicte (Acrílic i llapis de color sobre paper, 45x37cm)

Áyax Telamoni (Acrílic i llapis de color sobre paper, 62x62cm)

Guardià del llinard
(Acrílic i llapis de color sobre cartó, 70x50 cm)

Òxid
(Acrílic i llapis de color sobre cartó, 63x41cm)

Entre ombres (Acrílic sobre llapis de color sobre llenç, 92x73cm)

El que queda de mi (Acrílic sobre llenç, 73,5x60,5cm)

Una altra nit més (Acrílic i llapis de color sobre taula, 75,5x60,5cm)

Elevació de l'ànima (Acrílic i llapis de color sobre taula, 58,5x52cm)

Eixint del món (Acrílic i llapis de color sobre cartó, 70x50cm)

Com la vida em va passar per damunt (Acrílic i llapis de color sobre cartó, 74,5x56,5cm)

La nit oscura de l'ànima (Acrílic i llapis de color sobre cartó, 77x53cm)

Estudi acadèmic de ningú (Acrílic sobre llenç, 61x46cm)

Memòria (Acrílic i bolígraf sobre llenç, 55x46cm)

Estudi acadèmic de la pèrdua (Acrílic sobre llenç, 55x46cm)

Estudi acadèmic de la follia
(Acrílic i llapis de color sobre paper, 64,5x49,5cm)

La meua ombra i jo
(Acrílic sobre paper, 75,5x48cm)

Ànima (Acrílic i llapis de color sobre paper, 70x50,5cm)

Àngel nocturn (Acrílic i llapis de color sobre llenç, 41x33cm)

L'última mirada
(Acrílic i llapis de color sobre llenç, 41x33cm)

Temps
(Acrílic sobre llenç, 41x33cm)

EXPOSICIONS COL·LECTIVES:

1994

Sala Palatino. Alcoi.

Art Jove Alcoià. Xist, xist, que venen que venen. Centre Cultural, Alcoi.

1995 Gupo P.E.E.S. a. a Can Butjosa, Parets del Vallés.

1996

Estances. Sala UNESCO. Alcoi.

Treball seleccionat i exposat en la Biennial d'Art d'Alcoi.

1998

Realitats. Amaury Gallery. Castelló de la Plana.

Commemoració de la Declaració dels Drets Humans. Sala UNESCO, Alcoi.

2000 *Entre Tots, Art Alcoià. Centre Cultural i Llotja de Sant Jordi, Alcoi.*

2002 *Contratemp. La Sala Taronja, València.*

2003 *El costat malalt. La Sala Taronja, València.*

2004

La Pecadera. La Sala Taronja, València.

Alcoians i no. Casal Ovidi Montllor, Alcoi.

2005

Post-Patètic. La Sala Taronja, València.

Al voltant de l'Ovidi. Casal Ovidi Montllor, Alcoi.

2006 *Eres tu John Wayne. Sala Taronja, València.*

2007

Galeria José d'Ibarra, Barcelona.

Participació en la Fira de la Haia, Països Baixos.

2010 Commemoració dels Drets Humans. Sala UNESCO, Alcoi.

2011

Tradició i avantguarda. Selecció de 30 pintors alcoians del segle XX. Llotja del Peix, Alacant.

2013 *Homenatge a Alejandro Soler*. Paris i Orfeu Soler, Centre Cultural Ovidi Montllor, Alcoi.

MANIFESTACIONS INDIVIDUALS:

1994 *Sense novetat en el front* (compartida) Pub L'Escenari, Alcoi.

1995 Sala Palatino, Alcoi.

1998

La bilis negra. Sala UNESCO, Alcoi.

La bilis negra. El Balcó de l'Art Novell, Cerdanyola del Vallés.

1999

Arquitectura d'una ferida. Foc Gallery, Barcelona.

Novena Mostra de Teatre d'Alcoi, Llotja de Sant Jordi, Alcoi.

Despulses d'una fortalesa. Sala Almirall, Barcelona.

2001

Espai Blanc (compartida), Barcelona.

Òxid. La Sala Taronja, València.

Aquesta màquina és obsoleta, Foc Gallery, Barcelona.

2002

Mecànica Imperfecta. Sala CAM, Alcoi.

Galeria Canals, Sant Cugat del Vallés.

2005 *La Sang d'Àiax*. Sala Micalet, València.

2008 Col·legi de Metges, Alacant.

2011 Teatre Calderón, Alcoi.

2013

Realització del cartell de la XIII Mostra de Teatre d'Alcoi.

Anatomía de l'ànima. Casa Bardin – Institut Alacantí de cultura Juan Gil-Albert, Alacant.

2018 *Les paraules del lleó*. Capella de l'antic asil, Alcoi.

2020 Realització cartell mostra Orgull LGTBI + DRACS, Alcoi.

2021 *Al voltant dels Borja, una visió personal i contemporània.* Palau Ducal dels Borja, Gandia.

2022

Al voltant dels Borja, una visió personal i contemporània. Fundación Mutua Levante, Alcoi.

Al voltant dels Borja, una visió personal i contemporània. Casa de la Cultura Ca don José, Canals.

2023

A l'ombra de Déu. Fundación Mutua Levante, Alcoi.

El viatge de l'ànima. Casa de la Cultura, Alcoi.

+ Info: Orfeosoler.es

Comissariat i text del catàleg: *Jordi Linares*

Descarregueu-vos l'APP Orfeu Soler amb les últimes exposicions, catàlegs i podcasts.

Descarregueu-vos el podcast “Xarrades d’art amb Orfeu Soler i Jordi Linares al voltant de l’exposició El viatge de l’ànima”

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE
AJUNTAMENT D'ALCOI

AJUNTAMENT D'ALCOI

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT D'ALACANT
AJUNTAMENT D'ALCOI
AJUNTAMENT D'OTOS

EL VIATGE DE L'ÀNIMA

Orfeu Soler

Alcoi, 4 octubre – 24 novembre 2023

CASA DE CULTURA

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE
AJUNTAMENT D'ALCOI

AJUNTAMENT D'ALCOI

